כד: הכל שוחטין פרק ראשון חולין

נתמלא זקנו ראוי ליעשות שליח ציבור ולירד לפני התיבה ולישא את כפיו. תימה דנפ׳ הקורא את המגילה (מגילה דף כד.) אמרינן קטן קורא בתורה ואינו פורס על שמע ולא יורד לפני התיבה ולא נוטל את כפיו משמע הא הכיא שמי שערות יורד לפני התיבה ונוטל את כפיו ויש לומר דכשהכיא כ׳ שערות יכול לירד לפני התיבה אבל ליעשות שליח ציבור קטן אינו קטן אם אינו מחלקין לו תרומה בנית הגרנות ובקונטרס פירש לא דוקא קטן אלא משמע הכי אלא קטן ממש דומיא דקטן היודע לדבר אביו מלמדו תורה והיודע לשחוט אוכלין משמיטתו דמוקי לה בגדול עומד על גביו וי״ל דהא דקטן נוטל את כפיו הייט עם הגדולים כדאמרינן גבי שיר בין רגלי ד) הלוים היו עומדין ״ועפרי הלוים היו נקראים כפ׳ אין בערכין (ערכין יג:) אבל בפני עצמו אינו נוטל את כפיו עד שיביא כ׳ שערות:

וגבו טהור. היינו דלא מיטמא מגבו אבל אם נטמא מתוכו נטמא נמי גבו ומטמא אחריס כדאמרינן בת״כ מרובה מדת דלטמא מליטמא שבלי חרס מטמא אחריס מאחוריו ואינו מיטמא מאחוריו ואמרינן נמי בפרק על אלו מומין (נכורות דף לח.) כלי חרס נטמא תוכו טטמא גבו ונראה דגבו טהור אפילו נגע שרץ ביד (ג״ פ) שבו דלא אמר יד להכניס בכלי חרס והא דפריך גרים העור והרוטב (לקמן דף קיח.) ואימא יד להוציא אבל להכניס לא ומשני יד ימיכא כתיב תנור וכיריס יותן טומאים הם וטומאים יהיו לכם לרבות את הידות ה״ק לרבות את הידות להוציא ואייתר יד דזרעים להכניס אבל יד דתנור וכיריס לא מכנים כדמשמע בתוספתא דכלים דאמר אין טומאה לכלי חרס אלא מאוירו (ד) ובהיסט (הזב) ע״ג אבן ממשה ולא תאיב שים לו טומאה מידו ועוד דקא דמטהר כלי חרס המוקף למיד פתיל דמשמע אפילו יש לו ידיס: **או אינו אלא אם כן נגע.** וא״ת והא מדאמר רחמנא מוכו ולא מוך מוכו שמע מינה דמקבל טומאה מאוירו וי״ל דאפילו לא מקבל טומאה מאוירו כיון דמטמא אחריס מאוירו אצטריך שפיר לאוכלים הנתלים מוך מוכו דטהורין ומיהו קשה מדכתיב מוכו של זה ולא מוכו של אחר ש״מ דמטמאין מאוירן וי״ל דה״א אם אינו ענין לטמא מוכו של זה מטמא אחרים מאוירו ולא מוכו של אחר אי נמי ה״א מוכו של זה מקבל טומאה כמגע ולא מוכו של אחר ולא יקבלו טומאה שאר כלים אפילו כמגע אלא מגבן (גליון) [וי׳ נראה דקרא קמא [הוי] מוקמינן שמקבל טומאה מאוירו ולא דרשינן מוכו של זה ולא מוכו של אחר אלא [בתר] (בתרא) דקיימא לן מקרא אחרינא שמקבל טומאה מאוירו) (גליון): **אלא** א״כ נגע. ומוכו דכתב רחמנא ע״כ למעוטי גבו וא״ת והא מקרא דלמיד פתיל נפקא ועוד הקשה הר״י כהן אם כלי חרס אינו מקבל טומאה מאוירו למה לי הוא דכתיב גבי למיד פתיל למימר הא שאר כלים אפילו מוקפות למיד פתיל טמאים הא כיון דכלי חרס אינו מטמא מאוירו מו ליכא למעבד ק״ו אלא יהו שאר כלים מיטמאין מגבן אלא מתוכן ובנגיעה ומיהו לגיורא קמא שפיר דרשינו לעיל דה״א אם אינו ענין לטמא אחי שפיר דאמרי אינא ק״ו אלא שאר כלים מיטמאין מגבן ומה כלי חרס שמטמא אחרים מאוירו אינו מקבל טומאה מגבו שאר כלים לא כ״ש אבל ו) למה ו)דפריך דה״א מוכו של זה מקבל טומאה כמגע ולא מוכו של אחר קשה וי״ל דכל כמה דלא יזעיון דכלי חרס מיטמא מאוירו לא מצינן למידרס מכל כלי פחות הא דדרשינן בסמוך איהו כלי שטומאתו קודמת לפחתו והשתא ולאי לא הייט יודעים איאך לדרוש הפסוק (ה): **התורה** העידה **על בלי חרס ואפ׳ מלא חרדל.** לפי מה שמפרש ר״ת דאין אוכל מקבל טומאה מדאורייתא פחות מכביצה לא נקט חרדל דוקא אלא כלומר ואפילו מלא ביצים ונקט חרדל משום דמדרבנן מקבל טומאה בכל שהוא ז) ס)הקשה רבינו אפרים מנגן דהייטו מטעם אויר דלמא הוי מטעם שבלי חרס מגרף כשכולו נוגעין זה בזה וטוגעין בכלי אבל נתלים באויר לא וכ״ת אם כן לירוף דכתיב גבי קדשים למה לי דדרשינן (פסחים דף יט.) כף אחת הפסוק עשה לכל מה שבכף אחת אינטריך משום כלי שטף ויש לומר מדכתיב הכא כל משמע אפילו נתלה באויר ועוד התם דרשינן לירוף מדכתיב אחת משמע שהכף מגרף ועשה לכל אחת אבל הכא לא כתיב אחת: איהו

ויהי כאחד למחצצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד: עד שיזקין עד כמה אמר רבי אלעא אמר ר׳ חנינא [א]עד שירתת [ב]תנן התם [ב]בעל קרי שטבל ולא הטיל מים לכשיטיל טמא ר׳ יוסי אומר [ג]בחולה ובזקן טמא בילד ובבריא טהור ילד עד כמה אמר רבי אלעא אמר רבי חנינא [ד]כל שעומד על רגלו אחת וחולץ מנעלו ונועל מנעלו אמרו עליו על רבי חנינא שהיה בן שמונים שנה והיה עומד על רגלו אחת וחולץ מנעלו ונועל מנעלו אמר רבי חנינא חמין ושמן שסכתני אמי בילדותי הן עמדו לי בעת זקנותי ת״ר [ה]נתמלא זקנו ראוי ליעשות שליח ציבור ולירד לפני התיבה ולישא את כפיו [ו]מאימתי כשר לעבודה משיביא שתי שערות רבי אומר אומר אני עד שיהא בן עשרים א״ר חסדא מ״ט דרבי [ז]דכתיב [ח] [2]ויעמידו [את] הלוים מבן עשרים שנה ומעלה לנצח על מלאכת בית ה׳ ואידך לנצח שאני והא האי קרא בלוים כתיב כדר׳ יהושע בן לוי [ט]דאמר רבי יהושע בן לוי בעשרים וארבעה מקומות נקראו כהנים לוים וזה אחד מהן [3]והכהנים הלוים בני צדוק ת״ר [י]איש מזרעך לדורותם מכאן אמר רבי אלעזר [יא]קטן פסול לעבודה ואפ׳ תם מאימתי כשר לעבודה משיביא שתי שערות [יב]אבל אחיו הכהנים אין מניחין אותו לעבוד עד שיהא בן כ׳ איכא דאמרי הא רבי היא ואפ׳ פסול דרבנן לית ליה ואיכא דאמרי רבי אית ליה פסול מדרבנן והא רבנן היא ולכתחלה הוא דלא אבל דיעבד עבודתו כשרה: **מתני׳** [יג]טהור בכלי חרש טמא בכל הכלים טהור בכל הכלים טמא בכלי חרש: **גמ׳** ת״ר [יד]אויר כלי חרש טמא וגבו טהור אויר כל הכלים טהור וגבן טמא נמצא טהור בכלי חרש טמא בכל הכלים טהור בכל הכלים טמא בכלי חרש מנהני מילי דת״ר תוכו ואע״פ שלא נגע אתה אומר אע״פ שלא נגע או אינו אלא אם כן נגע רבי יונתן בן אבטולמוס אומר נאמר [טו]תוכו לטמא ונאמר תוכו ליטמא מה תוכו האמור לטמא אע״פ שלא נגע אף תוכו האמור ליטמא אע״פ שלא נגע והתם מנלן אמר רבי יונתן [טז]התורה העידה על כלי חרס ואפילו ויהי כאחד. אפילו זקנים במשמע: **קול אחד.** שנריכין לנשם את קולם שיהא נראה כקול אחד: **שירתת.** ידיו ורגליו רותתין מתוך כח: **ולא הטיל מים.** קודם טבילה: **לכשיטיל מים טמא.** שאר נשאר בפי האמה לאחוה קרי ויוצא עם מי רגליס ושכבת זרע מטמאה בכל שהוא אפילו בכעין חרדל כדתנן במסכת נדה (דף מ.): **בילד ובבריא טהור.** דמעיקרא נפיק כוליה: **שליח ציבור.** לכל לרכיהם לתקוע שופר [ז] ולנדות (ח) ולמנות פרנס: **משיביא שתי שערות.** אבל קטן לא דכתיב לוים מזרעך דלקמן: **נגלח שאני.** דמשמע לעבוד עבודות כבדות הצריכות גילות: **והא האי קרא בלוים כתיב.** ואמרן בהוי״ה) דאין נפסלים אלא בקול: **וזה אחד מהם והכהנים הלוים בני לדוק.** דע״כ לדוק כהן הוה וקרי להו לבניו לוים על שם שמשנו לוי הם. ואני שמעתי לשון לוים שמשים כמו (במדבר יח) וילוו עליך וגו׳: **אינ ולא קטן.** דהכי משמע אינ הוא דבעי מומא לאיפסולי ואשר יהיה בו מום לא יגש״ה) הא קטן אפילו מם לא יגש: **אבל** (כ) **אין אחיו הכהנים.** הוא דאין מניחין אותו אבל בית רבנן לא פסלוהו: **איכא דאמרי הא רבי היא.** דאמר לעיל אומר אני עד שיהיה בן כ׳ ואשמעינן הכא דדבי גופיה לא פסיל ליה בדיעבד ואפילו מדרבנן אלא אחין אחיו הכהנים מניחין אותו לכתחלה: **ואיכא דאמרי לרבי פסול מדרבנן.** אפילו בדיעבד עד שיהא בן כ׳: **והא.** מתניתין דמכשיר ליה אלא אחין אחיו הכהנים מניחין אותו רבנן היא ואשמעינן דאפילו רבנן מודו דלכתחלה לא והא דמכשרו לעיל בדיעבד: **אויר.** הגיע טומאה לאויר ולא נגעה: **וגבו טהור.** אפילו נגעה טומאה בגבו אינו מקבל טומאה נכך: **אויר כל הכלים טהור.** כל זמן אלא נגעה בהן הטומאה אע״פ שנתלית באויר: **טהור.** וכל כלי חרס אשר יפול מהם (ג)וגו׳: **נאמר תוכו לטמא.** כשהכלי מטמא אוכלין שבתוכו דכתיב (ויקרא יא) כל אשר בתוכו יטמא: **ונאמר תוכו ליטמא.** כשהכלי מקבל טומאה מן השרץ דכתיב כל אשר יפול מהם אל תוכו: **מה תוכו האמור לטמא אע״פ שלא נגע.** הכלי למה שבתוכו הוא מטמא כל אוכלין ומשקין הנתונין באוירו כדמפרש לקמיה: **אף תוכו האמור.** לענין הורדת טומאה לכלי: **אע״פ שלא נגעה.** טומאה בו: **העידה.** דכתיב כל אשר בתוכו: ואפילו

מסורת הש״ס

א) מקוואות פ״ח מ״ד [נדה פ״ו מ.], ב) [תוספתא מנגעים פ״ת ה״ד], ג) [תוספתא שבועות פ״ת ה״ד ועי״ש], ד) [תוספתא שם], ה) יבמות פו: בכורות ד. [תמיד מ.], ו) [תוספתא פ״ת ה״ד], ז) [נדה יח.], ח) [ע״ת], ט) [ויקרא כה], י) כ״ת ושמעיר. רש״ל, כ) ר״מ מ״ג, ל) [ועי״ע תו׳ שבת מו. ד״ה ה״נ רש״י ותוס׳ בכורות לח. ד״ה הכי], מ) ר״מ, נ) [נ״ל דפרישין], ס) [עי׳ תוס׳ שבת לא. ד״ה לי לענין ותוס׳ נדה ח: ד״ה אפילו],

תורה אור השלם

1. ויהי כאחד למחצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד להלל ולהודות לה׳ ובהרים קול בחצוצרות ובמצלתים ובכלי השיר ובהלל לה׳ כי טוב כי לעולם חסדו והבית מלא ענן בית ה׳.
דברי הימים ב ה יג
2. ובשנה השנית לבואם אל בית האלהים לירושלם בחדש השני החלו זרבבל בן שאלתיאל וישוע בן יוצדק ושאר אחיהם הכהנים והלוים וכל הבאים מהשבי ירושלם ויעמידו את הלוים מבן עשרים שנה ומעלה לנצח על מלאכת בית ה׳.
עזרא ג ח
3. והכהנים הלוים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי המה יקרבו אלי לשרתני ועמדו לפני להקריב לי חלב ודם נאם אדני אלהים: יחזקאל מד טו
4. דבר אל אהרן לאמר איש מזרעך לדרתם אשר יהיה בו מום לא יקרב להקריב לחם אלהיו: ויקרא כא יז
5. וכל כלי חרש אשר יפל מהם אל תוכו כל אשר בתוכו יטמא ואתו תשברו: ויקרא יא לג

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה שלים נכור וכו׳ ולהמענות פרנס. נ״ב כ״כ התוס׳ בפ׳ הקורא עומד ע״ב פרש״י: (ב) ד״ה אבל אחיו כנ״ל ותיבת לון נמחק: (ג) תוס׳ ד״ה וגבו וכו׳ אפי׳ נגע שרץ ביד שבגבו דלא: (ד) באד״ר ובהיסט הזב. נ״ב מי אפי׳ על גבי אבן ממשה ועיין בערוך ערך אבן ממשה וכ״פ דס הגהה וכפ׳ תיטוקת נדף סבן ע״כ ועיין עוד רש״ס ר״ע: (ה) ד״ה אלא וכו׳ אליף לדרוש הפסוק ומאי למדרש מהוא הס״ד:

מוסף רש״י

לכשיטיל טמא. דשמייר מן הקרי ויוצא שבעיו ואע״ג דלא נפיק בהרגשה האולי ומעיקרא אישקר בהרגשה (נדה מג.), בני צדוק. ולדוק כהן הוה וקרא לבניו לוים (יבמות פו:), התורה העידה על כלי חרס. כל אשר בתוכו יטמא (נדה יז.).

עין משפט נר מצוה

קעה א מרי׳ פ״ז מהלי׳ ביאת מקדש הלי״ב:
קעו ב ג ד מרי׳ פ״ה מהלי׳ שאר אבות הטומאה הל״ז:
קעז ה מרי׳ פ״מ מהלי׳ תפלה הל׳ יא (ופטו״ר ה״ד) סמג עשין יט טוש״ע אורח סר׳ נג סעיף ו (וכרב אלפס פרק הקורא את המגילה דף רעג.):
קעח ו ז מרי׳ פ״ה מהלי׳ כלי מקדש הלכה יז:
קעט ח ט מרי׳ פ״ג מהלי׳ כלים הלכה ח:

גליון הש״ס

גמ׳ התורה העידה. עיין לקמן דף קיח ע״ב תוס׳ ד״ה אין יד:

שיטה מקובצת

א) דכתיב ויעמידו את הלוים: ב) שלית צבור לכל צרכיהם לתקוע שופר ולהלקות ולנדות ולימנות פרנס ולירד לפני התיבה ולהתפלל. משביא וכו׳: ג) אשר יפול מהם אל תוכו הס״ד: ד) בין רגלי הכהנים היו עומדים וצועדי לוים היו נקראים: ה) אפי׳ נגע שרץ ביד שבגבו דלא אמר יד: ו) לא כ״ש אבל לפאי דפרישית דה״א תוכו של זה: ז) ונקט חרדל משום דמדרבנן מקבל טומאה בכל שהוא אי נמי משום דבחרדל איכא טובא ראשון ושני הקשה רבינו אפרים:

רבינו גרשום

ויהי כאחד למחצרים ולמשוררים כו׳. כלומר מאי קראה דנפסלין בקול שנאמר ויהי כאחד להחצרי׳: עד שירתת. כלומר שמרתתין ידיו מחמת דקנה: בעל קרי ששבל ולא הטיל מים. כלומר ולא הטיל מים קודם לכן לכשיטיל מים לאחר שבילה טמא דאמרינן עם מי רגלים יוצא קרי: ר׳ יוסי אומר בחולה ובזקן טמא. כלומר שלא היה בו כח כשראה קרי שיצא קרי כולו בפעם אחד ונכשיטו כשיטיל מים יצא עם מי רגלים: בילד טהור. כלומר בילד אע״פ שלא הטיל מים קודם טבילה אע״פ כן טהור דאמרינן כי ראה קרי ראה כולו דיצא בכח: שליח צבור. פרנס: ואידך לנצח שאני. כלומר שהיו מחזיקים ברמחים. איכא דאמרי ר׳ היא. כלומר הא דאמרינן מאימתי כשר לעבודה משיביא כ׳ שערות אבל אין אחיו הכהנים מניחין אותו לעבוד הא ר׳ הוא דחזינן דר׳ אמר אומר אני עד שיהא בן עשרים והכי סברינן דלר׳ כשר משיביא כ׳ שערות והאי דאמר א׳ אני עד שיהא בן עשרים דאין אחיו הכהנים מניחין אותו: ואיכא דאמר ר׳ איתי ליה דפסול מדרבנן דת״ק אומר פחות מבן עשרים והוא אומר עד שיהא בן עשרים והא דאמרינן כשר משמביא כ׳ שערות רבנן היא דאמרי מאימתי כשר לעבודה משיביא ב׳ שערות: לכתחלה הוא דלא. כלומר לרבנן אע״פ שאומרין כשר משיביא כ׳ שערות אעפ״כ לכתחלה אין אחיו הכהנים מניחין אותו וכו׳. מנהני מילי דאויר כלי חרס טמא אע״פ שלא נגעו אוכלין בכלי חרש אלא באויר שמאין דת״ר תוכו אע״פ שלא נגע הטומאה אלא באויר (אוירו) טמא אתה אומר אע״פ שלא נגע או אין טמא אלא אם כן נגע בכלי חרש נאמר תוכו ליטמא כלומר כלי חרש עצמו ונאמר תוכו לטמא אוכלין שבתוכו מה לטמא אע״פ שלא נגע אמרי טמא כדתנינן בחרדל שאמצעי טמא מאויר כלי חרש מכלל דאוירו טמא ומטמא האוכלין מאויר:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com